

כנס רשת השותפים, יוזמת TOP15 | 14.6.21

"תמונת העתיד בארגון חינוך בלתי פורמלי" - סיכום שולחן

- המיומנויות שהתלמיד זקוק להן צריכות להיות מבוססות על ערכים, שזה המקום החשוב של החינוך הבלתי פורמלי. כשמדברים על חינוך טכנולוגי, לפעמים הקו בין פורמלי ללא פורמלי הוא לא מובהק.
- כשמסתכלים על התעשייה של ההייטק, הרבה פעמים אנשים מרגישים שהם עובדים בשביל הרווח ולא מוצאים משמעות בעבודה. לפעמים, לא רווחי להשקיע בפתרונות טכנולוגיים עבור תלמידים בעלי צרכים מיוחדים, אך בעזרת שיתוף עם הקהילה זה יכול להצליח.
- לארגונים חינוכיים היום יש יכולת לפתח תכניות חינוכיות בצורה מהירה. הייתי רוצה לראות תכלול רשותי שרואה את התמונה המלאה ומסתכל גם על רצף גילאי ועל צרכים שיש בשטח. הרשות צריכה להיות הריבון שמתכלל את זה.
- החיבורים האלו צריכים להיות ובפרקטיקה- קהילות של מורים עם קהילות של הארגונים הבלתי פורמליים כדי לדבר בשפה משותפת.
- המושג פורמלי/לא פורמלי הוא תלוי המשגה. משהו לא פורמלי מבחינתי הוא כל מה שלא בתכנית הלימודים של משרד החינוך. בארה"ב למשל למנהל בית ספר יש שעות מוגדרות במערכת עבור תוכן בלתי פורמלי, ויש חופש בחירה ופעולה. יש גם עמותות כמו 24/7 ומרחבים שפועלות במודל הזה. ויש גם המפקח שרואה מה הילד צריך. מהנדס תוכנה שמצטרף לשיעור בכיתה, זה פורמלי או לא פורמלי? צריך לייצר הגדרות יותר ברורות ואז הפעולה תהיה יותר יעילה. מערכת הוליסטית ששמה את הילד במרכז.
- ארגון חינוכי חברתי – צריך לאפיין מה הערך שהוא נותן. המערכת הפורמלית מאוד מכוונת ידע ולעומתה ארגונים חינוכיים יודעים לדבר את השפה של מיומנויות. למורים קשה לעשות את המעבר מידע למיומנויות, לארגונים חברתיים זה יותר קל וצריך לחשוב על מתווה שיאפשר את זה בתוך המסגרת הפורמלית.
- למנהל בית ספר צריכה להיות יכולת תקציבית ומבחינת שעות כדי להכניס לבית הספר תכניות של ארגונים חברתיים. המערכת עוד לא יודעת לעשות הערכה, וגם פה, לארגונים חברתיים יש הרבה מה לתרום.
- החלוקה פורמלי/בלתי פורמלי היא מלאכותית, צריך לשנות את זה. יש הרבה פעילות בלתי פורמלית גם בשעות בית הספר. צריך להסדיר את זה כך שיהיה שילוב נכון. שמנהל יוכל לבחור את הגופים איתם הוא רוצה לעבוד בהתאם לחזון שלו, ואיתם לבנות את תכנית הלימודים.
- השיח של מצוינות לא קיים במערכת הלא פורמלית, וזה דבר שצריך לשנות. המילה מצוינות לא צריכה להיות מנותקת מהתכנים הבלתי פורמליים. תלמיד יכול להיות מצוין בכל דבר שיעשה.
- צריך לחשוב על איך לא מעמיסים יותר מדי על התלמידים והמורים, ואיך אנחנו פועלים יחד למטרה משותפת. צריך גוף מתכלל ברמה הארצית/רשותית/בית ספרית שיחזיק את הראייה הרוחבית של הפורמלי והבלתי פורמלי.

מה עוצר אותנו מלהגיע אל תמונת העתיד?

- זה דורש המשכיות ומחויבות, והרבה רצון של כל הקהילה. התרבות של הסביבה והקהילה. מגדלים לתחרותיות ול"מה יוצא לי מזה". צריך לחשוב במושגים של תרומה אמיתית לקהילה.
- בתי הספר הם חסם. לרשויות יש פחד משינוי, קיבעון. לפעמים מחלקות החינוך ברשויות הן אלו שחוסמות.
- לארגונים יש כוונות טובות וכולם שמים את התלמיד במרכז, אבל קשה מאוד לעבוד ביחד.
- צריך ליצור תפיסה מערכתית שמאפשרת אוטונומיה.
- כולם מסכימים בישראל שהבגרות היא עגל הזהב, ולכן מצוינות זה לא מעניין. צריך לשבור את זה ברמת הרגולציה.
- החיבוריות בין משרד החינוך לגופים האחרים הינו חסם. כיום יש יותר שיח ונכונות, אבל צריך לשנות את האג'נדה. כולם מסכימים שצריך לשים את התלמיד במרכז.
- נושא הבגרות מכתוב את תכנית הלימודים, סביב תשומות. ויש גם חסם עמוק שהוא חוסר וודאות לגבי מה מביא להצלחה – איך עושים הערכת מיומנויות. איך נדע שהצלחנו. זה עמום.
- צריך לעבור מצורך לשלוט לצורך לפקח, ולתת לשטח להיות יצירתי. לוותר על השליטה.
- הייתי רוצה לראות מערכת חינוך שחושבת מחדש על הפרדיגמה של איך נראית כיתה, איך נראה לימוד, איך צריכים להראות המורים. ואז הארגון החברתי הוא נדבך נוסף שמביא את הפן הערכי.

TOP 15

מרחיבים את מעגל המצוינות

רשימת משתתפי הדיון:

מנחה: ד"ר מיכל רום, שיתופים

מתעדת: אילה הורביץ, שיתופים

משתתפים/ות:

משרד החינוך	ד"ר אהרון שחר
עמותת פוש	אודליה שפיטלני
עמותת אופנים	איילת הילל
עמותת אופנים	אלי דרור
משרד החינוך	אפרת צנגן
מכון סאלד	טל ברגר-טיקוצ'ינסקי
גליליום, שותפות אזורית אשכול גליל מזרחי	כרמית שחר
קרן טראמפ	רביד יראון דר
קרן טראמפ	חויטל דרורי
המרכז לחינוך סייבר	שגי בר